

ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВІД ЛІНІЙНИХ КЕЙСІВ ДО ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ

Сичов Р.О.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: медична освіта, проблемно-орієнтоване навчання, кейс, віртуальний пацієнт.

Протягом 2,5 років Запорізький державний медичний університет (ЗДМУ) бере участь в реалізації міжнародного проекту Європейського Союзу з впровадження технологій проблемно-орієнтованого навчання (ПОН) та віртуальних пацієнтів в медичну освіту (ePBLnet). За цей період нами накопичено значний досвід як з методології проведення занять, так і з формування самих кейсів та створення віртуальних пацієнтів.

На сьогоднішній день структурною основою ПОН в ЗДМУ є кейс, який являє собою конкретну клінічну ситуацію, опис у певній послідовності подій, що мали місце в дійсності, або, з великою вірогідністю, могли б мати місце. Створення таких кейсів само по собі є досить складним завданням, оскільки необхідно враховувати ті цілі, які ставляться перед студентами при вивченні конкретного кейсу, реалістичність подій, достовірність викладеної інформації, необхідність охопити широкий спектр питань – від таких, що безпосередньо стосуються діагностично-лікувального процесу, до соціальних та економічних.

Першим рівнем створення кейсів є так звані лінійні кейси – тобто ті, що послідовно описують події при обстеженні та лікуванні уявного пацієнта, від першого візиту до лікаря до призначення адекватного лікування та надання рекомендацій. Ці кейси досить прості для вивчення, але не дають студентам в повній мірі відчутти себе «колективним лікарем», не дають їм змоги зрозуміти наслідки їх дій (вибору різних варіантів діагностики та лікування). Для досягнення цієї мети розроблені розгалужені кейси, що надають таку можливість та є основою для створення віртуальних пацієнтів. Їх сутність полягає в тому, що на певних ключових етапах кейсу студентам надається можливість вибрати (після ретельного обговорення всіх питань) варіант дії (діагностичні процедури, тактика лікування тощо), який, на їх думку, найбільше відповідає потребам пацієнта на даний конкретний момент. Це і є так звані розгалуження кейсу, коли він може далі розвиватись за кількома сценаріями. Важливим є те, що студенти не дізнаються одразу чи вірну відповідь вони вибрали – події в кейсі продовжуються певним шляхом, в залежності від обраного варіанту, і тільки після повної реалізації сценарію в рамках кожного розгалуження студенти розуміють наслідки, до яких призвів їх вибір. Для того, щоб навчальний процес був максимально

ефективним, іноді наслідками вибору невірної тактики може бути значне погіршення стану пацієнта, або навіть «смерть» віртуального пацієнта, що надає яскраве емоційне забарвлення навчанню.

В цілому наш досвід впровадження лінійних та розгалужених кейсів демонструє, що останні є більш ефективним засобом навчання, вони дозволяють робити навчальний процес інтерактивним, цікавим, емоційно забарвленим. Дослідження власних помилок студентами, особливо таких, що призвели до важких наслідків, зокрема «смерті» віртуального пацієнта, дозволяє їм краще запам'ятовувати необхідний матеріал. Лінійні кейси є не менш важливими, оскільки надають студентам можливість більш спокійно вивчати програмні питання, закладені в кожен кейс, та готують їх до роботи зі складнішими розгалуженими кейсами.

УДК 378.147:616.9–053.2

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ ІНФЕКЦІОНІСТА ДИТЯЧОГО

Сміян О. І., Бинда Т. П.

Сумський державний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, студенти, дитячі інфекції.

У сучасних умовах вища медична школа далеко не в усьому задовольняє запити суспільства і держави: має місце зниження якості підготовлених фахівців, консерватизм у застосуванні сучасних освітніх технологій, повільне впровадження в навчальний процес інтеграційного підходу і т. п. Вища медична освіта в значній мірі будується, як і раніше, на основі накопичувальної моделі знань, формує уміння вирішувати стандартні професійні завдання, діяти у відомих ситуаціях.

Випускник вищого навчального закладу з таким «багажем» знань навряд чи буде конкурентоспроможний у своїй області, малоімовірний і його кар'єрний ріст. У зв'язку з цим перед системою вищої медичної освіти гостро постає питання про зміст, структуру і технології підготовки фахівців, що відповідають вимогам нового часу.

Метою роботи є обґрунтування необхідності застосування в навчальному процесі лікарів-інфекціоністів дитячих професійно-орієнтованого навчання (ПОН).

Останніми роками зміни, що відбуваються в навчальних планах, приводять до постійного скорочення і так невеликої кількості аудиторних занять. Особливо це стосується дитячих інфекційних захворювань. Але у повсякденній роботі лікаря вони займають провідне місце. І цьому є кілька причин. По-перше, якщо взяти всі хвороби, які існують у дітей (виключивши травми та хірургічні захворювання), то приблизно 80% із них – інфекційні. Другий момент – ще, на жаль, зберігається летальність, а при ряді інфекцій